

per actionem, satis est compositio ex ipsa, et actione produ-
ctiva illius.

Propter has difficultates sunt ab ijs asse-
rant etiam distinguere a ceteris in actu in modo liter. Hu-
ius opinio est A. Tunt. Tons. 4 Met. cap. 2. q. 4. sect. 4. Mol.
i. p. q. 3. art. 4. disp. 2. Ex antiquo tribus n. nullus pro il-
la citatur. Cuius sententia sunt eadem qd. superior nite batur
sententia, quorum solutiones, tam prostant n. dari distinctione
realem, quem modo fecim. Obijciunt in ceteris dari sine
coacta, propter eadem ex natura rei ab illa distinguere, et cum
n. deus minor distinctio ex natura rei quam modo fecim, conve-
dendum est, a litera modo litera distinguere. R. in dari ce-
ntiam in potestate sine coacta, non dari sententiam in actu, inter
quam et etiam requirimus distinctionem.

Opponunt 2°. Deum solum esse suam
coactam, qd. si a se rei ceteris et coacta n. distinguantur
in creaturis, quare illarum erit sua coacta. R.
Deum esse sua coactam ceteris, non creaturas q. carum
externarum beneficis existunt. VII. Vultant
Deum posse multiplicari coactas rerum n. multipli-
cata ceteris: propter eadem a se rei in se distinguere cen-
tiam et coactam. Prostant autem qd. si Socrates v. g.
multis in locis ponatur a Deo, qd. fieri potest, na-
tura eius coacta multiplicabitur. R. negando autem.
Ad confirmationem omni est cum Deus unam rem mul-
tis in locis ponit multiplicari presentiam, n. multipli-
cari existentiam.

Deiectis q. harum opinionum finis
absolute omni est coactam creatam n. distinguere a
ceteris in actu, nisi in virtute liter. Hic est opinio
Ioyr. disp. 31. sect. 6. no. 13. pro qua plures citat
eadem disputatione sect. 1. no. 12. Quam et teneb

Vag. nm. 1. in 3. p. disp. 72. c. 2. ubi plures a lido pro-
 illa refert. Et probatur rationibus. In primis, Quia si ce-
 ra actualis realiter distingueretur ab exist. potest Deus con-
 servare unam sine alia, ut conservari possunt q' realiter
 distinguuntur nec includuntur unum in alio. Dein q' existendi
 unita a p. rei n' est naria ut centia actualis distinguitur ab
 centia pot. nec potest conferri centia ee actuali. 1^m pro-
 batur, q' centia actualis n' pot' talis ee p' aliquid a se dis-
 tinctum. Dein q' centia actualis ut illa supponit p'
 semi low n' includit existim, distinctio uo in aliqua n' pot'
 dari nisi p' illa q' includuntur in latius q' distinguuntur.
 q' existim distincta a p. rei n' confert ad hoc ut centia potus
 distingueretur ab centia in actu. 2^m, nimirum existim dis-
 tincta a p. rei n' posse conferre centia ee actuali con-
 firmatur, q' fra aliud rei adveniens, se conferat ee
 composito ex ipsa fra et re cui advenit, n' h' confert
 ee rei prout ab illa distinguitur ut pat' ex exemplis; na
 Vbi, t'g. dat ee composito, nimirum rei ubi data, n' tamen
 dat subto illud ee qd' h'at prout ab ubi, distinguitur.
 Si q' in present, existim dat ee rei actuali, si se duplica-
 tue sumatur, hoc est composito ex existim, et re in ac-
 tu prout distinguitur ab existentia, n' h' dat ee ut sic
 ipsi rei in actu: q' probatur existentia dis-
 tincta a parte rei.

Vnde ulterius probatur n' ee naria
 am existim distincta a p. rei, q' nullam compositio-
 nem potest facere unam centia actuali, et confirmari
 q' si aliquid componeret, componeret ee centia exsiste-
 tem: sed centia est existens sine tali existim distin-
 cta a p. rei: q' est. Maior non videtur dubia. Minus
 probatur, q' centia sine tali fra distincta a p. rei est
 actualis prout ab illa distinguitur: sed centia actualis

idem e ac cētia existens: q̄ sine exiā distincta a p̄
rei est existens. Quando uō imple est compositū est fr̄
et subū et fr̄ impositū ē, quā propter cū nullum sit com
positū q̄ ex actuali cētia et exiā distincta a p̄ rei con
flari possit, a b̄soluce dī est etiam ita d̄mitta ē imple

Imo inde ulterius probatur cētia ac
nalem nulla hēre dependētia a tali exiā. fr̄ in p̄mi
est propter compositū, 2. uō propter alia p̄m cum
ponentem, cū lat cē. Vt. fr̄ substantialis p̄mum
ē propter compositū q̄ ex ipsa, et nā coalescit.
2. uō propter maiō quam et causat. Unde si ad com
positū in utro cēt fr̄, et in utro cēt, nā, nec ista
aliquam hēret a p̄mā dependētia: Si q̄ exiā dis
tincta a p̄ rei ab cētia actuali in utro est, ut cum
illa efficiat a l̄quod compositū, et erit in utro, ut
ipsi cētia actuali a l̄quod ē conferat: q̄ est uō im
possibilis, nam p̄mā d̄tam suam possibilitatem
habet primario p̄m ad compositū, secundario
p̄ respectum ad subiectum.

Probatur ^{adhuc} q̄ posset Verbum Di
nūm p̄ suā existentia in creatam reddere existi
tem nām a s̄umptā, q̄ comūiter negant S. T.
probatū uō saguēbat q̄ supposita l̄tas d̄b̄nquit
m̄ modaliter a nā: et in Supplem̄ a Verbo Dīno:
q̄ si exiā ita d̄b̄nqueretur cē posset supplē
p̄ etiam in creatam. Dices cē uō imple, q̄ acti
unitiva nā ad Verbum supponit cā existentē.
Sed contra, q̄ q̄m nā h̄tū p̄ p̄p̄ia supposita l̄
tatem ponit h̄ri a Verbo Dīno, ut a l̄bi h̄dēt,
ita cē ponit nā existens a s̄mū, et reddi si l̄
existens exiā Verbi, et p̄p̄ia et existere cē,
quod t̄ est improbabile, et posset et nā humana

existens iam p[er] existiam Verbi in creatura, sua privari, et si s[ed]
 p[er] in creatura existere. Ut. Contra ponit in actu s[ed] p[er] sua
 met[em] entitatem: Sed e[st] in actu e[st] e[st] existens: q[ui] e[st] e[st]
 existens: s[ed] p[er] suam met[em] entitatem in actu, hoc e[st] non
 p[er] s[ed] suam superadditam et distinctam ab ipsa entitate.
 Maior probat[ur], q[ui] contra in actu ut concedunt adversarij
 distinguit[ur] a p[er] rei ab existia: q[ui] e[st] in actu p[er] suam entitatem,
 nam in illa, ut sic e[st] distincta, n[on] possumus co[n]siderare,
 nisi pura[m] eius entitatem. Min[us]. Ex terminis
 clara e[st], nam e[st] in actu nihil aliud e[st], quam e[st] ex
 tra suas cas[us], hoc e[st] non e[st] iam in ip[s]a; Sed res e[st] ex
 tra suas cas[us] p[er] existiam: q[ui] p[er] id e[st] existens p[er] q[ui] e[st]
 in actu, nimirum s[ed] p[er] suam entitatem, nam effec
 tu e[st] p[er] actionem extrinseci agentis. Unde ma
 nifestum e[st] rem actualem n[on] distingui ex n[on] re ab
 existentia: Sed contra in actu e[st] ipsa existiam.
 Et confirmatur q[ui] contra in actu comburunt o[mn]ia, qua
 de existia dicuntur, e[st] n[on] libere a Deo; Per illa
 res e[st] extra cas[us], et e[st] in tempore, q[ui] o[mn]ia a Phi
 losophis in existentia legitur p[er]

Distinguit[ur] q[ui] q[ui] unu[m] super e[st] ex
 istia ab existentia actuali solum in actu. Probatur haec. Contra
 n[on] e[st] de existentia creatura: q[ui] pot[est] concipi existia sine existentia.
 Ans[er] p[er] q[ui] existia conferretur creatura acti extrinseci. De
 i[n]ta, argumentu[m], q[ui] hoc supposito d[omi]ni s[ed] n[on] et nobis
 in illis concipiat existentia sine existia: Sed quod d[omi]ni
 hoc s[ed] n[on] intercedit distinctio virtualis: q[ui] ita distin
 guentur in se existentia et existia.

Obijciat. Contra in actu n[on] potest con
 cipi sine existia: q[ui] nec e[st] virtualiter ab illa distinguit[ur].
 Argumentu[m] respondebit existentia in actu reduplicative,
 hoc e[st] quatenus in actu n[on] potest concipi sine existia

cum sit ipsamet existens: specificative uero, hoc est contra quod est
in actu ab se ipso, quomodo illam in questione uocamus pos-
se concipi cum predicariis essentialibus sine existentia

Articulus. Quintus. De conexione entis realis cum existentia

Plura sunt quae sub hoc titulo uentari possumus, sed quae con-
solatio facile ex superioribus tenuatur pauca deligemus.
Et in primis quatinus uero est ens reale peculiarem ac propria
habet existiam. Pars affirmatiua est, quam inuenit
Joan. diop. 3. sect. 11. nec aliter conuenit ad nobis opi-
nionem dici potest, quod unumquodque ens cum est extra
suas causas est in actu per suam entitatem: sed esse in actu
est existere: quod est eorundem facti per suam entitatem in
actu: quod ut unumquodque ens habet distinctam entitatem, et
proprium, ita et distinctam et propriam existiam.

Imo addo nullum esse ens reale quod
non possit habere realem existiam. Et probatur quod uero ens reale
antequam existat est ens possibile: sed potest in id
quod potest habere existiam essentiali a se efficiente ex
in se causa: quod nullum est ens reale, quod non possit habere
realem existiam. Quae doctrina conuenit opinio impugnat
quae affirmatiua in potest a se serunt esse primum modum. Nam hi
primum modi non sunt in se, a se inueniunt in Deo quod
est esse omnium rerum creaturarum, et possit esse in actu
desinerent esse in actu, quod est impossibile: quod erunt in
esse: sed cum actu esse existit in re, iam
non sunt tales modi: quod nunquam possunt realiter
existere. Antequam non esse existant (et si dare
mus certis potest esse aliquid possibile) quomodo
possunt habere modum reales, et realiter existentes

Hinc et pot solutio in his quibus hinc q sub his his disputari
 solet. Et exia sit alicuius compositi et divisibile, an sit
 simplex. Si n unumquodq ens reale peculiariter ex
 istentiam, prout dubio ens reale compositi, nec una
 positam exiam, atq adeo hinc exia v.g. componetur
 ex pte et pte exia. Et probatur quia exia n distinguitur
 ab entitate in actu, nisi in re: q ubi cumq datur ens
 reas in actu compositi, dabit et composita exia.

Contra tradita doctrinam obijeris. I.

Nam coes sunt entia realia, et in n hinc propria exia:
 q saluum est quod asserimus s. unumquodq ens reale
 propria hinc exiam. Maior pot q potuerit in pnto.
 Min. probatur, q exia est ultima rei actualitas: q n
 datur nisi in singularibus, in qna est ultima cons-
 tituta. Et in pnto cum probavimus entia realia
 hinc propria exiam q ordinem quem hinc antequam
 existant ad cam effluentem intellexisse de coes
 in actu exercito, q n datur nisi in singularibus.
 Nunc aut pro naturis communibus d'm, hinc illas pro-
 priam exiam in actu signat. Hinc est vium vni inia
 et probatur, q ab exia Petri, et exia Pauli potest
 abstrahi exia humana in, communi: q hinc convenit
 homini in vni. Deinde, q ut na communes habet
 entitatem vni hinc tr distinctam ab entitate parti-
 ita debent hinc coiam distinctam vni hinc literi
 ab exia particulari.

Obijeris. Exia n distinguitur ab

entitate in actu; sed na coes quales non possunt
 esse in actu: q nec hinc ulla exiam. Maior certa est
 q tradita. Min. probatur q est in actu, pot accidere
 nisi in loco et tempore q sunt circumstantia singu-
 larium. Et distinguendo minorem, vni d'nd q non

possent eis in actu exercere, negantur in eis signa-
te, atque adeo ut signate in sunt in actu, ita at signa-
te existunt, quae tales sunt: exercere, non est habere,
nisi persingularia. Gradus autem singulares in eo-
dem individuo, v.g. in Socrate, hinc subiecto, hoc animal
ut virtualiter distinguuntur, ita virtualiter dibantur
tam existam distinguuntur. Unde, liquidum manet existam
partialem esse ultimam actualitatem nisi illius par-
tis cuius est propria existentia, nisi vis totius ulti-
ma actualitas est totalis existentia.

Relocis divinae sunt entia realia et realiter
inter se distincta, et in se habent propria existam: quod falsum
est, unumquodque ens reale habet propria existam. Minus pro-
bat quod in unaquaque divina persona una tantum est absoluta
existam, quod est existam divina: sed si relatae habent propria
existam, unaquodque persona habet plures. Respondetur cum
Socrate tom. 1. in 3. p. disp. 11. s. 2. et tom. de Deo Uno et Tri-
no tractatu 3. lib. 3. cap. 5. divinae relatae habent propria
existam relatae, nec inde sequi aliquid in unum modum, sed quod
sunt distincta realia, ita distincta habent existam.

Instabis: quod Pater habet divinam existam
ab existam Filij, et ab existam Spiritus Sancti, quod est im-
probabile, nam divinae supposita talitas non efficit divinam
existam, ut patet in natura humana assumpta a verbo Divino
quod licet propria careat substantia, habet in propria existam.
Quod bene probatur argumenti absolute existam esse can-
dem in tribus divinis personis, haec non varianur per
supposita talitatem, ut et non varianur existam humanitatis
assumpta: at vis contra existam relatiivam, quod est divina
in unaquaque persona nihil probat. Immo potest argu-
mentum retineri, quod quemadmodum in creaturis supposito-
talitas habet propria existam, ita et in divinis personis

habent proprias existencias relativas.

Urgebis. Si dantur existencias relativas plures in Deo, et dabantur plures aeternitates: q hoc aut est contra fidem, sic n in Symbolo Athan. profiteretur Caeleriaz, Non tres aeterni, sed unus aeternus. Sequenda probatur, quia duratio n distinguit ab existia: q si dantur plures existia, dantur et plures duratioes, q cum careant pno et fine in Deo, et sint tota sit, prout dubio erunt tres aeternitates. Re concedendo dari plures duratioes relativas, negando tri aie plures aeternitates. Ad rem n aeternitatis pter duas conditiones q ponuntur in argumento, requiritur B. ut nimirum sit perfectio simpliciter, duratioes uo Dinarium Relativum sunt perfectiones relativas, et non simpliciter. Vazq. in 1. p. disp. 126. cap. 2. multis modis docet in Deo n dari nisi unam tm existiam, camq absoluta et nullam relativam, qd confirmat modis et multis P. P. tebtimis, q oia de absoluta existia possunt interpretari, quia unitatem ee nemo non faceret.

Hinc colliges propi unione, uno identitate qua het existia cum se in actu nulla rem posse exhibere a seculis existia, quoniam ee n pot ee entitas p a secula entitate. Unde pcc qua probabilitate aliqui Th. asseruerint adsumptam a verbo Dno humanitatem exhibere per seiam Terri univertalem, q minus probabiliter Banhes 1. p. q. 4. art. 2. dub. 2. asseruit, acias n hene proprias existiam, sed exhibere p existiam subdi, qua propi coactus concepit in sacra Eucharistia exhibere acias p existientia substantia, q sub illis pccit, quod in quacumq opipe, et quacumq nes distinguati ab eacta ad sum ee videtur. Si n. obtinguerentur modaliter, quomodo sublata re, conservaretur eius modus, q ee n hali a se modificata dependet, q quomodo Deus

non possit separare, et conservare. Iunctis a se, modi-
ficata oēs modos, cum conservet etiam q̄ est modus
magis intinseus, quam reliqui v̄s. Sed videti suppo-
nere distinctionem realem entre ab exia, q̄ falsa est
ut superius habidimus, et quamvis vera est, adhuc bene non
dicitur. Nam exia subta est exia, per se, cui debet
logice negari existendi in alio, ut probavimus Lib. 5.
q. 5. art. 2. q̄ accia in subta existunt prius ex-
istentia, existunt in subta et non existunt simul, q̄ p̄,
illam etiam non possunt existere in alio, in quo hi
ut supponit existunt. Immo alia argumenta, qui-
bus facile pot̄ ea opinio convinci; nimirum ex actione
per quam producant et q̄ possunt fieri a Deo ex subta.

Articulus sextus.

Ans antequam existat, habeat
aliquam causam

Monuimus iam Ans creati dupliciter considerari an-
tequam existat, vel cum hac reduplicatione quate-
nus possibile, scilicet in se, hoc est sine tali redupli-
catione, et utroq̄ modo supponimus querimus q̄ habeat
causam, q̄ si aliqua est, natio erit Deus, is. n. vobis
entre creati ita sumptas. potest p̄cedere que
si respiciunt ut causam efficientem, respiciunt et ut
causam exemplarem et finalem, cum sit agens in se
perfectissimum.

Quo q̄ imprimis Ans sine entre, an-
tequam existat, et sumat in se, et n̄ cum redupli-
cacione

quatenus potest, respicere Deum ut causam efficientem,
 finalem et exemplarem, non actualem, sed potentem. Probatur
 Ens ita considerari potest fieri a Deo: quod Deus potest
 esse eius causa: quod et respiciat Deum ut causam in potentia sui
 esse, non in actu; ista haec argumentaria extrinseca
 videbuntur. probatur tamen quod sententia creata fieri potest a
 quo dicitur: quod Deum respiciat, quod est finis et terminus istius
 esse, non ut actu causante, sed sicut in actu certum ex-
 istere, posita non causa finale, namque est finis per se in actu:
 sed ut potentem causare et non ferre illud esse, quod ens
 habere potest. Deinde Ens ita sumptum potest im-
 mitari Divinam perfectionem, et Divinum esse suo modo:
 quod respicit istud ut causam exemplarem, non actu, sed potentem.
 quod simile de causa finali dicitur, nec magis iudicium habet
 in se aliquod potest esse controversum.

2° dicitur ens potest sumptum
 cum replicatione quatenus potest nullam respicere
 causam. haec probatur in primis de causis in actu, quod ut dicitur
 mus art. 2° huiusmodi quod ens potest quia tale ens quod
 negativum: sed negatio non possunt habere actualem
 causalitatem: quod dicitur. Dicitur negatio, loquitur subter
 ni etiam, licet improprie, v. g. non homo huiusmodi Angeli
 fit a Deo non proprie, sed non Angeli in quo est, et quia
 Deus proprie efficit; sed contra est quod ens potest quia tale
 non est negatio in subter aliquo ut ad istius productione
 improprie habet, iam non probatur est esse negativum per
 modum subter istentis, et nihil possitum pcedere in
 sententia earum exiat: quod cum nihil Deus actu cau-
 set in istis, ens potest quia tale, quod est negatio, actu
 non causa bene.

Non habere causam in potentia quod erat 2^a pars
 loquitur probatur. Ens potest quia tale, non potest produci,

nec imitari Divinum esse: quod non les perit Deum ut
carni in p[ro]p[ri]a. an[te] demonstrat[ur], quod ens pole quate[n]s
est negat[ur] per modum subsistentis nulli ad dicit[ur] posi-
t[ur] h[oc] sub[st]ra: Sed negat[ur] extra sub[st]ra nullomodo se-
ri possunt: quod ens pole quate[n]s non potest produ-
ci. Min[us] potest quod g[er]at[ur] h[ic] tractat actionem qua a ca[usa] fit:
Sed negat[ur] extra sub[st]ra nullam possunt trahi nulla
possunt trahi actionem positivam: quod nulli modo ex-
tra sub[st]ra fieri possunt

Probat[ur] 2°. Ens pole n[on] ideo
possibile est quod a Deo fieri potest, sed vice versa, ideo
a Deo fieri potest quod pole est: quod antecedit, h[ic] saltem
est sit cum p[ro]p[ri]a Divina: quod n[on] h[ic] les perit ut cam. V[er]o
huius argument[um] vis melius int[er]ligatur advertendum est
Dignam Divinam deservit[ur] considerari pot[est] quod est Henr.
quod lib. 6. q. 3. notat Vasq. 1. p. d[ic]t[ur] p. 104. cap. 4.
Potest n[on] considerari in se absolute, quate[n]s ratio[n]e p[ro]p[ri]a
est ente possibili, cum n[on] sit perfectio primi entis n[on]
h[ic] potest supponere extra ipsum primum ens non
in quod sit p[ro]p[ri]a, sed est quod comitant[ur] se habeat. 2°
modo potest considerari relative, et non ordine ad o[mn]ia
et hoc modo ens pole, h[ic] est sit, h[ic] prius qu[am] Divina d[ic]t[ur] p[ro]p[ri]a.
quod restrictio etiam in ipso ente possibili locum habet.
hoc n[on] h[ic] potest considerari absolute, prout in se h[ic]
non repugnantia, seu est ipsa non repugnantia, et
hoc modo, h[ic] est sit, h[ic] p[ro]cedit Divinam d[ic]t[ur] p[ro]p[ri]a, vel
quatenus denominatur possibile a d[ic]t[ur] p[ro]p[ri]a d[ic]t[ur] p[ro]p[ri]a, quate[n]s
consideratione istam supponit et ab ista de p[ro]p[ri]a est.
Hec videtur debet nota h[ic] doctrina, sic n[on] dicimus ir-
sibile v[er]o, quod est o[mn]ium visus prout dicit capaci-
tatem quodammodo passivam in o[mn]ia ad transam
visionem, et hoc modo p[ro]cedere p[ro]p[ri]a, h[ic] posse summi

quatenus denominati ab ipsa potestate, et ita est illa in potestate
eius, illam supponit ^{et assens}

Hoc posito ens potest sumptum priori
modo non propterea possibile esse quod potest a Deo fieri, imo
propterea fieri posse quod est possibile. Unde manifeste
sequitur non dicere ordinem ad Deum ut ad eam, nec in actu
nec in potestate, nam ut sic nec fieri poterit, nec aliter sit. Confirmatur
vero et lenius proposita est quod cum semper est prior et efficitur.
Sed Divina potestas non est prior ente possibili ita sum-
ptum: quod hoc non est eius effectus. Minor probatur adhuc. Ob-
jectum non potest esse posterior potestati cuius est obiectum: Sed enim
potest sic sumptum sic sumptum est obiectum Divina potestati
quod non est illa posterior. Maior probatur exemplis,
Sic enim dicimus unum non esse patrem intelligibilem
visum visibili, quod intelligitur de obiecto quatenus in-
ter se habet capacitatem passivam ad huiusmodi aliter potestatem
Minus. Sic quod obiectum Divina potestati est quicquid non im-
plicat contradictionem: Sed ens potest prout est intrinsece
potest, quin includat denominationem ab extrinseca
potestati est id quod non implicat contradictionem, est
obiectum Divina potestati. Unde potest factam coniam,
bonam esse, nimirum ens ut sic acceptum non esse potest
nisi Divina potestati sumpta in ordine ad obiectum.

Probatur et lenius; prius est,
aliquid esse impotest, quam non posse fieri a Deo: quod est
prius entis esse potest, quam posse fieri. An probatur
quod a loquuntur de obiecto quod non Lapis vel quod fieri non
potest, de numeris ex potestate Divina, quod non potest
fieri propter imperfectionem, quam natura affert, et
propterea concebunt visum impossibilitatem adsumi
ab obiecto et non a potestate Divina. Contra valet a paritate
vis. Sunt in qui illam negent, maiorem ^{est} visum

truant, q̄i p̄tē. uoluntur in Dina Virtute, impletis uo
minime. Alii in manifeste prius petunt. Quam n. q̄i
sit contineri in Dina uirtute, cui quæstioni ratio debet
respondere nihil aliud eē, quam eē p̄tē: q̄i p̄p̄tē
rea ex eorum Inia eus eēt p̄tē, q̄i fieri potest. Vñ
pro uē, adignant illud de quo maiore quamuis loem.
Dm̄ q̄i p̄p̄tē alicuius contineri in Dina uirtute, q̄i
p̄tē eēt. Unde semper uera monet contra facta, nūm
rum prius eē, p̄tē, saltem sit rem eē p̄tē, quam po
te fieri a potentia.

Contra hanc doctrinam obieciēs. 1.
Obiūm p̄tē operatiua eēt potētius ipsa p̄tē: sed
Dina uirtute eēt operatiua: q̄i eus p̄tē quod eēt,
eius obiūm eēt illa potētius. Min. p̄tē. Maior p̄tē.
Obiūm p̄tē operatiua fit a ipsa p̄tē: sed id quod
fit eēt potētius p̄tē aqua fit: q̄i obiūm p̄tē opera
tiua eēt potētius ipsa p̄tē. Vg. obiūm p̄tē opera
tiua solis ad producendum calorem eēt ipse ca
lor qui a sole fit. Ratiō dicitur quēdo maiorem,
uoluntur q̄i obiūm p̄tē operatiua in eē illa
potētius in eē actuali. huc exid, quod probat
maioris confirmat, neganda eē illa potētius
in eē p̄tē, q̄i probandi erat ut argum entum ab
quid eēt eēt, nam argum entum de ente p̄tē actuali.

2. Possibilitas entis demonstrari
potest a priori per casus externas: q̄i hic casus ad
quos se feratur. anis eēt multorum. anis eēt multo
rum asserunt Beatos posse demonstrare p̄ Deū
clare uisu posse demonstrare possibilitatem entium
q̄i uident in Dina entia. Ratiō negando anis. Ad uo
firmam dicas possibilitatem cuiusuis entis demon
strari posse p̄ Deū clare uisu a posteriori, et a priori

3° Dicitur, Dicitur esse infinita: q^o nihil potest concipi
 illa prius, aut ex ipsis his pet. Contra probatur, q^o ens
 infinitum e^o vis independens: q^o nihil supponit quo poble
 non sit. Reti^o distinguendo cons, concedendo q^o nihil pos
 se illa prius concipi si sumat^r absolute et prout in se est,
 sius sumat^r cum r^o ad suu^m obrem e^o illo posteriore.
 Ad confirmacem dices, etsi Dicitur Dicitur ut sic, suppo
 nat obrem, non t^o dici dependens ab illo. Quomodo ex
 eo quod nanis sit coram cuiusvis entis, ut Deus in illo
 sit, p^o di^o Deus pendere, atali axia, imo potius coram
 dependet a Deo, q^o n^o pot^o e^o nisi Deus sit in le qua
 axia. Sic q^o Dicitur non di^o dependens ab ente possibi
 li, q^o illud supponit si sumpta: sed ens est de gen
 dens ab opposita, q^o n^o potest fieri e^o nisi a^o illa.

4° Si ens potest ex se possibile
 e^o e^o, non e^o Dicitur Dicitur sequeret^r ea se here p^o: sed
 falsum e^o dari aliquid e^o extra Deu^m q^o libera ab
 illo non producat^r: q^o et falsum e^o ens pole. ex se e^o
 pote. Reti^o distinguendo sequellam, concedendo q^o da
 ri aliquid e^o quod n^o sit a Deo, ^{negativum} negando dari aliquid
 positivum: hoc aut^r n^o e^o inconveniens, imo declarat de
 pendentiam creaturarum a Deo, tales n^o sunt ut e^o
 qua potest nihil aliud sint p^oter non repugnantia, ut
 Deo subiciantur.

5° Creatura referuntur transcendente
 ntaliter ad Deum antequam fiat: q^o illum laspiunt
 ut iam sui e^o. Reti^o creaturas pendere a Deo e^o ent
 at^r, l^o actu q^o fiunt, l^o pot^o antequam fiat, non
 t^o ita pendens qua possibile cum l^o duplicatione,
 sed quatenus in se specificatione considerant^r quos
 nos vere dicimus e^o ens crea^o h^o centiati pendere a Da
 antequam fiat, id e^o transcendentali illu^m respicere.

Aduerte ens pole et Dinam Dipositi sumptam cum
respectu ad illud heri se ex multis inia more re la
kustum, quorum alterum nisi a lio nec dari nec in
telligi potest, propterea e' dicit, quod probati gr,
ens pole est id quod potest fieri: Sed posse fieri passi
ue, et posse facere active, quia est Dinam Dipositi simul
tatem in se heri uidentur, quasi la latuam. Id qdem
ualde consentaneu' est, nec infirmat nostram Iniam.
Ad hoc n. ut ens pole qua tale non respiciat Dipositi
ut cam satis est ut sit sit cum illa, nam ca' semper
est prior fieri. Sum in possibile sit obrem Dipositi
et obta sub aliqua consideratione sunt priora pot, non
inconueniens est asserere ens pole pcedere et Dipositi.
Parum in refert quod dicas modo, dummodo de te con
stat. Hoc in dicitur premere n' est nostri n' e' nostri
indistincti

Hinc colliges contra les conne
xiones q' dicunt' alterna uentatis antequa' conha
siant n' heri cam actuali, et probatur, q' tales
conuexiones si p' act' accipiantur sunt rebus id
entitatis, atq' adeo entia uoi' de quibus n' est sermo.
Fundamentales sunt negociis diuersitatis, ha aut'
cum e' reale uolunt' negucant, nec fieri re' la pos
sunt ab aliqua ca': si uo' sumati ma' la nihil
aliud est nisi: estrema q' conuectentur: cum q' ea
troma antequam siant n' h' eant cam actuali nec
et illorum conuexiones habebunt; cum a' h' fuerint
centia, tam in illa qua' illam conuexiones ma' la
sumpta, q' ab illis non distinguuntur h'ent' eas
actuali, quod e' intelligendum est de conuexio
nibus factati, sunt n' negociis q' improprie sicut
in rebus pot' h'ent'

Sicut vi. i. dist. 9. 1. et si concedat entia possibilis
 qua talia non respiciere Dinam Diposam ut cam, a se
 in respicere Dinam sciam, a qua actu recipiant quoddam
 esse possibile & obitium. Hoc in Inia facile impugnat.
 In primis qd respicerent Dinam sciam ut cam, res-
 picerent illam ut cam exemplarem, et Dinam Dipos-
 tionem ut cam efficientem: Sed hoc est falsum ut vidi-
 mus hactenus: qd est. Nam probati qd ea exem-
 plaris ut a libi tradidimus n actu cat nisi cum effi-
 cients actu operati, exemplar n dirigit actionem age-
 tis intellectuales: qd si actu exemplar concus nit
 actu dirigit actionem atq ad ea entia potia qua talia
 respicerent Diposam ut cam actua lem ex quo multo
 sequuntur incommoda. 2o qd quemadmodum res non
 sunt futura, qd tales a Deo cognoscuntur: imo ut e-
 uersa cognoscunt futura qd Des qd tales sunt: ita
 et non sunt potes qd tales cognoscunt sed uice uersa.
 Unde sequitur adhuc possibilis fore, si impossibilis
 tolleret Dinam virtus: qd absolute dm est din am
 sciam n ei cam entis potis qua tale, qd nullomio
 respicit Deum ut cam, cum impote sit qua tale pro-
 duci.

Ad Librum Quintum

Quaestio Prima

De divisione entis in decem prantia

Articulus Primus

Diuisio sit adequata

Diuidimus solum Ens creatum in 10. prantia, et supponimus

ex Logica conditiones quas ferre debet aliquid ut primum
ingrediarur. Non est q̄ adaequata divisione, q̄ uel paucis
na, l̄ plura eē prātia probauerit. Pauciora uō eē, uel en
dunt hęc argumenta. 1. Quantitas & qualitas conue
niunt uniuoce: q̄ non efficiunt duo grāi summae. an̄ quod con
cedit Soar. disp. 39. sect. 3. nō 15. inde et̄ probatur quod
nulla analogia rāo inueniri possit in hęc predicamenta.
Reliqua n̄. Denominant extrinsece, l̄ intrinsece, l̄ sunt en
titates, l̄ illarum modi, l̄ lectōes, l̄ sp̄i absolutos. ac uō
quantitas et qualitas eodem modo se hēt. Con̄tra bona uidet̄,
quam in negat Soar et alij. Mihi uō d̄m̄ uideret̄ si conueni
ant uniuoce, non efficiere duo grāi summae. A probatur, q̄
res quae conueniunt uniuoce, nec in grāi, sunt in se aequalis
perfectōnis, ut sunt lectōes diuinae et d̄nāi contrahētes
eandem sp̄m̄ in finem. Quod adhuc probō, q̄ si sunt in
qualis perfectōnis, l̄ illa inaequalitas prouenit̄ ex re quā
contrahunt, quod fieri non potest, nam res uniuoce aequaliter
inferioribus cōmunicat̄, l̄ prouenit ex modis quos contrahit.
at uō si aliquid modus contrahit accidens ad quantitatem
et qualitatem, in illarum nō sp̄i h̄i uelud̄: q̄ erit et̄
accidens. Vel igit̄ h̄i modi sunt aequales, l̄ inaequales. Si
primum, quantitas et qualitas erunt aequaliter ut
p̄t̄, quod est falsum. Si secundum, nam igit̄ rāo parti
cipata inaequaliter erit in quantitate et qualitate uō
hui, non uō modi contrahētis: nam h̄i modi non uō h̄i
uolunt p̄ alios mod̄s, hoc n̄ est in in finem p̄cedere.
Praeterea omnia grāi summa non uō h̄i per mod̄s, ut
alibi traditum est. q. 1. in lib. 4. art. 3. Negandum
q̄ est an̄ dicendum q̄ accidens inaequaliter eē in qua
ritate et qualitate, propterea q̄ non potest conuenire uni
uoce, sed efficiere duo grāi summae.

2. Quando in diuisis dat̄ eadem sp̄i

signum est dari aliquid univocum proprium, propter quod illa
 participant: sed in pluribus accidentibus danti gra eiusdem vis: q^d t^g in praesentis distinguitur
 dari aliquid univocum univocum a quo illa participant. Nam
 probatur exemplis, nam homo et equus sunt sensitivi, q^d partici-
 pant ad. Min. probatur, q^d actio alia est corporalis, alia spiri-
 talis, qualitas d^o ubi eodem modo: q^d corporale et spirituale
 sunt affectiones horum praesentium: q^d haec saltem praesentia
 habent aliquid primum univocum quibus participant. Re hinc
 sufficit analogum primum ad tres denominationes. Nam
 et substantia praesentis dicuntur continere naturam et esse
 contra finitatem esse, cum in nihil illis univocum stringi po-
 tebit, ut luce clarius est.

3. Si accidens non est genus ad ali-
 qua praesentia, est q^d si alia sunt modi, alia entitates: sed ad
 modum et entitatem potest dari aliquid univocum: q^d est d^o.
 Min. si q^d figura est mixta, et in convenit univocum cum re-
 liquis speciebus qualitatis, q^d sunt entitates. Resur non
 negare nos ad modum et entitatem posse dari aliquid
 univocum, nisi cum ratio univocum est transcendens, qualis
 est ratio accidentis ad modum et entitatem. Includit
 rerum non in ipsis, sed et in dijs contrahentibus.
 at uo quando ratio propria non est transcendens, poterit
 esse univoca ad modum et entitatem, ut propositi exempli
 probare videtur, de quo tamen a lib^o dicendum est

Plura esse praesentia et propterea non
 bene dividit ens in 10. genera summa probatur in primis.
 q^d denominationis extrinsecas pertinent ad aliquid pres-
 dicamentum: q^d plura dantur gra summa, an^o probatur,
 q^d habitus et actio extrinsecas denominant habentem
 et agentem eam, et in contribuunt praesentia. Contra un-
 forma hinc, q^d eadem videtur esse ratio in denominationibus ad
 actus immancitibus, agg^o res dicuntur univocum, intellectus et d^o.